EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 25

**PRILOG**

**Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija**

**Stanje digitalnog desetljeća 2025.: nastavak izgradnje suverenosti i digitalne budućnosti EU-a**

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

# KRATKA IZVJEŠĆA ZA POJEDINE DRŽAVE

## Slovačka

# Sažetak

**Slovačka je donekle poboljšala postavljanje digitalne infrastrukture te upotrebu širokopojasne povezivosti i 5G mrežnih usluga, ali i dalje zaostaje u općem uvođenju digitalne infrastrukture i digitalizaciji poslovanja. Ostvaren je dobar napredak u udjelu stručnjaka za IKT te je vidljiv obećavajući trend među mladima, zahvaljujući čemu su razine digitalnih vještina u skladu s prosjekom EU-a.**

**U Slovačkoj postoji znatna razina ambicije za doprinos digitalnom desetljeću: postavljeno je 12 nacionalnih ciljeva, od kojih je 83 % usklađeno s ciljevima EU-a za 2030. Slovačka uspješno slijedi svoje smjerove djelovanja: 86 % njih napreduje prema planu (prema smjerovima djelovanja koji su 2024. utvrđeni za 7 od 8 analiziranih ključnih pokazatelja uspješnosti). Primijenila je 27 % od 15 preporuka Komisije iz 2024. tako što je uvela nove mjere.**

Većina ključnih pokazatelja uspješnosti Slovačke za digitalno desetljeće ne ispunjava standarde EU-a. U tijeku su mjere za otklanjanje tih nedostataka, ali bit će potrebno više vremena i sredstava kako bi se doista postigli rezultati. Ta država poduzima određene korake kako bi stvorila okruženje za digitalizaciju MSP-ova i razvoj digitalnih vještina te je 2024. uvela nove mjere. Istodobno se ulaganjima javnog sektora nastoji dodatno poboljšati infrastruktura za povezivost, posebno za FTTP, a sveobuhvatnim inicijativama podupire se razvoj ekosustava računalstva visokih performansi. Iako je razina digitalnih javnih usluga ispod prosjeka EU-a, donesen je sveobuhvatan plan ulaganja za poboljšanje njihove digitalizacije. Sve veća pozornost posvećuje se kibernetičkoj sigurnosti.

| Ključni pokazatelj uspješnosti za digitalno desetljeće (1) | Slovačka | | | | EU | | Cilj digitalnog desetljeća do 2030. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | DESI za 2024. (2023. godina) | DESI za 2025. (2024. godina) | Godišnji napredak | Nacionalni smjer djelovanja 2024. (3) | DESI za 2025. | Godišnji napredak | SK | EU |
| Pokrivenost fiksnom mrežom vrlo velikog kapaciteta (VHCN) | 69,1 % | 73,0 % | 5,6 % | 49,0 % | 82,5 % | 4,9 % | 100,0 % | 100 % |
| Pokrivenost svjetlovodom do korisničkog prostora (FTTP) | 64,2 % | 67,8 % | 5,6 % | — | 69,2 % | 8,4 % | — | — |
| Ukupna pokrivenost 5G mrežom | 79,0 % | 87,9 % | 11,3 % | 80,0 % | 94,3 % | 5,9 % | 98,5 % | 100 % |
| Rubni čvorovi (procjena) | 5 | 10 | 100,0 % | — | 2 257 | 90,5 % | — | 10 000 |
| MSP-ovi koji imaju barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta (2) | — | 62,9 % | 2,2 % | — | 72,9 % | 2,8 % | 90,0 % | 90 % |
| Računalstvo u oblaku | 30,2 % | — | — | — | — | — | 75,0 % | 75 % |
| Umjetna inteligencija | 7,0 % | 10,8 % | 53,1 % | 9,0 % | 13,5 % | 67,2 % | 75,0 % | 75 % |
| Analitika podataka | 30,2 % | — | — | — | — | — | 75,0 % | 75 % |
| Umjetna inteligencija ili računalstvo u oblaku ili analitika podataka | 45,8 % | — | — | — | — | — | — | 75 % |
| Jednorozi | 0 | 0 | | 0 | 286 | 4,4 % | 3 | 500 |
| Barem osnovne digitalne vještine | 51,3 % | — | — | — | — | — | 70,0 % | 80 % |
| Stručnjaci za IKT | 4,2 % | 4,6 % | 9,5 % | 4,0 % | 5,0 % | 4,2 % | 6,0 % | ~10 % |
| Prijava sustava elektroničke identifikacije | | Da | | | | | | |
| Digitalne javne usluge za građane | 72,1 | 72,6 | 0,7 % | 70,0 | 82,3 | 3,6 % | 100,0 | 100 |
| Digitalne javne usluge za poduzeća | 79,2 | 73,4 | -7,3 % | 84,0 | 86,2 | 0,9 % | 100,0 | 100 |
| Pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima | 66,3 | 72,0 | 8,6 % | 50,0 | 82,7 | 4,5 % | 100,0 | 100 |

(1) Vidjeti metodološku napomenu za opis pokazatelja i druge metrike.
(2) U DESI-ju za 2025. navodi se 4. verzija indeksa digitalnog intenziteta, koja je usporediva s vrijednošću indeksa digitalnog intenziteta iz DESI-ja za 2023. (koji se odnosi na 2022. godinu) za izračun godišnjeg napretka. Nije usporediva s nacionalnim smjerom djelovanja koji se temelji na 3. verziji indeksa.
(3) Postotak ostvarenja nacionalnog smjera djelovanja ako je on naveden u nacionalnom planu i ako je pokazatelj izmjeren u DESI-ju za 2025. (2024. godina).

**Prema specijalnom istraživanju Eurobarometra o digitalnom desetljeću 2025.** 82 % slovačkih građana smatra da im digitalizacija svakodnevnih javnih i privatnih usluga olakšava život. Kad je riječ o koracima koje poduzimaju javna tijela, 93 % građana smatra da je važno suzbiti i ublažiti problem lažnih vijesti i dezinformacija na internetu, dok ih u vezi s konkurentnošću 88 % smatra da je važno omogućiti europskim poduzećima da rastu i postanu „europski predvodnici” koji se mogu natjecati na globalnoj razini.

## Konkurentan, suveren i otporan EU zahvaljujući tehnološkom vodstvu

Unatoč određenom napretku u uvođenju fiksnih i mobilnih mreža te stopi uvođenja VHCN-a i 5G mreže koja je iznad prosjeka EU-a, Slovačka i dalje zaostaje za prosječnim razinama u EU-u po ukupnoj pokrivenosti širokopojasnom mrežom i njezinoj upotrebi. To je posebno primjetno u ruralnim područjima, u kojima je pristup tim mrežama i dalje ograničen. Pripremaju se instrumenti potpore za financiranje infrastrukture za povezivost, posebno za uvođenje gigabitne infrastrukture u nedovoljno pokrivenim područjima i školama, kao i socijalni vaučeri za promicanje digitalne uključenosti učenika, ali i dalje postoji manjak ulaganja. Očekuje se da će nedavne i aktualne promjene u regulatornom okruženju također utjecati na uvođenje digitalne infrastrukture (upotreba zračne infrastrukture za uvođenje svjetlovodne mreže, novi zakon o gradnji, zakon o gigabitnoj infrastrukturi). U Slovačkoj dodjeljivanje spektra za 5G trenutačno obuhvaća frekvencijske pojaseve 700 MHz i 3,6 GHz, svi telekomunikacijski operatori povećali su svoju pokrivenost tijekom protekle godine te se očekuje da će samostalne 5G mreže uskoro postati dostupne.

Stopa uvođenja naprednih tehnologija u slovačkim poduzećima niska je, a mnogi MSP-ovi imaju nizak digitalni intenzitet. U tijeku su nastojanja za promicanje digitalizacije poduzeća, što uključuje potporu MSP-ovima putem inicijativa kao što su europski centri za digitalne inovacije, projekt Digitrans te digitalni i inovacijski vaučeri. Međutim, ima prostora za poboljšanje u brzini provedbe, osiguranja pojednostavnjenih administrativnih postupaka i proširenja skupa korisnika, osobito MSP-ova. U tijeku su ciljani napori za promicanje uvođenja umjetne inteligencije, iako postoje izazovi povezani s informacijskim i upravljačkim preprekama. Slovački je ekosustav inovativnih *start-up* poduzeća malen. Vlada je uvela niz mjera za potporu rastu *scale-up* i *start-up* poduzeća, uključujući osnivanje digitalnog regionalnog ureda Europskog instituta za inovacije i tehnologiju, ali ograničeno financiranje i dalje predstavlja problem.

Kibernetička sigurnost je politički prioritet koji se podupire raznim mjerama, kao što su osposobljavanje, praćenje i procjena ranjivosti. Slovačka radi na poboljšanju svoje kibernetičke sigurnosti te će donijeti novu strategiju za razdoblje 2026. – 2030.

## Zaštita i jačanje položaja građana i društva u EU-u

Iako su ukupne razine digitalnih vještina u Slovačkoj niže od prosjeka EU-a, vidljiv je pozitivan trend među mlađim generacijama, koje imaju digitalne vještine usporedive s mlađim generacijama u EU-u. Kako bi promicala digitalne kompetencije, Slovačka provodi sveobuhvatnu i uključivu nacionalnu strategiju za digitalne vještine. Uvedene su nove mjere kako bi se osigurali odgovarajući preduvjeti za razvoj digitalnih vještina učenika i nastavnika, uz osiguranje digitalne opreme za učenike u

nepovoljnom položaju i integraciju umjetne inteligencije u poučavanje. Međutim, za ostvarenje napretka bit će potrebno vrijeme i uklanjanje strukturnih prepreka, među ostalim nedostatka nastavnika matematike i informatike, društvenih i financijskih ranjivosti te fragmentiranog upravljanja politikama za digitalne vještine. Zabilježen je obećavajući porast udjela stručnjaka za IKT u radnoj snazi. Istodobno se poduzimaju mjere za povećanje broja stručnjaka za IKT i pružanje odgovarajućih mogućnosti za obrazovanje i osposobljavanje, uz poseban naglasak na sudjelovanju žena u IKT-u, iako je ono i dalje na relativno niskoj razini.

Potrebno je poboljšati digitalizaciju javnih usluga, posebno njihovu dostupnost za prekogranične korisnike. Provode se relevantne mjere, među ostalim i nedavno doneseni plan za digitalizaciju administrativnih postupaka za 16 prioritetnih životnih situacija. Očekuje se da će se tim inicijativama poboljšati dostupnost digitalnih usluga za građane i poduzeća te smanjiti administrativno opterećenje. Međutim, udio korisnika e-uprave i primjena elektroničke identifikacije još uvijek su niski u usporedbi s dostupnošću tih usluga, a i dalje postoje nedostaci povezani s transparentnošću postupaka i dizajna usluga.

Slovačka je ostvarila dobar napredak u povećanju pristupa elektroničkim zdravstvenim zapisima i na dobrom je putu da do 2030. postigne pristup od 100 %. Međutim, i dalje ne uspijeva u cijelosti iskoristiti mogućnosti sustava e-zdravstva zbog nedovoljno raširenog korištenja elektroničkih sredstava identifikacije i tehničkih poteškoća s kojima se susreću zdravstveni radnici, kao i nedostataka u dostupnosti medicinskih snimaka za građane i mogućnosti pristupa za zakonske skrbnike, ovlaštene osobe i skupine u nepovoljnom položaju.

## Iskorištavanje digitalne transformacije za pametno ozelenjivanje

Slovačka razmatra kako iskoristiti digitalizaciju za olakšavanje zelene tranzicije, ali konkretnih koraka zasad još nema mnogo. Projekt „Digitalne vještine za zelenu budućnost Slovačke” vodeća je inicijativa čiji je cilj odgovoriti na potrebe za vještinama povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom, informirati ključne dionike i osmisliti referentne okvire kojima se utvrđuju potrebne zelene i digitalne vještine za sva zanimanja.

## Nacionalni strateški plan za digitalno desetljeće

Slovačka je 27. studenog 2024. dostavila dopunu svojem nacionalnom planu za digitalno desetljeće, koja sadržava 11 dodatnih mjera i dva revidirana smjera djelovanja. Iako se sve nove mjere ne odnose izravno na preporuke iz 2024., relevantne su za stvarnu situaciju i potrebe slovačkog digitalnog okruženja, a posebno su usmjerene na digitalizaciju poduzeća i razvoj digitalnih vještina. Međutim, nije bilo moguće dodijeliti dodatna javna sredstva za njihovu provedbu, što bi moglo negativno utjecati na njihovu provedbu i održivost.

U prilagođenom planu uzima se u obzir ograničen broj preporuka iz 2024. Svi ciljevi usklađeni su s ciljevima na razini EU-a za 2030., osim cilja za razvoj digitalnih vještina koji iznosi 70 % (umjesto 80 % na razini EU-a) i cilja za stručnjake za IKT koji iznosi 6 % radne snage (umjesto 10 %). U revidiranom planu i dalje se prednost daje digitalizaciji poduzeća i razvoju digitalnih vještina. Sastoji se od 127 mjera s proračunom od 2,26 milijardi EUR, odnosno 1,74 % BDP-a. Plan i dalje obuhvaća sve ciljeve digitalnog desetljeća, kao što su antropocentričan digitalni prostor i premošćivanje digitalnog jaza, ali određenim bi područjima trebalo posvetiti više pozornosti, na primjer promicanju vodstva i suverenosti te doprinosu zelenoj transformaciji.

# Slovačka

## Financiranje i projekti u digitalnom sektoru

Slovačka je digitalnom sektoru dodijelila 21 % ukupnog iznosa svojeg plana za oporavak i otpornost (1,2 milijarde EUR)[1]. Osim toga, u okviru kohezijske politike je za nastavak njezine digitalne transformacije namijenjeno 886 milijuna EUR, odnosno 7 % ukupnih sredstava kohezijske politike te zemlje[2].

Slovačka je članica EDIC-a Lokalni digitalni blizanci za CitiVERSE. Izravno sudjeluje u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa u području mikroelektronike i komunikacijskih tehnologija (VPZEI ME/CT). Osim toga, Slovačka je država sudionica Zajedničkog poduzeća EuroHPC i Zajedničkog poduzeća za čipove.

Slovačka još nije predstavila nijedan projekt u okviru Akceleratora dobrih praksi[3] za digitalno desetljeće.

## Digitalna prava i načela

Prema popratnoj studiji Slovačka je samo ograničeno aktivna u provedbi **Europske deklaracije o digitalnim pravima i načelima** te provodi ukupno 27 inicijativa, od kojih nijedna nije pokrenuta 2024. Slovačka je najaktivnija u području stavljanja digitalne transformacije u službu ljudi. Utvrđeno je da je manje aktivna u području zaštićenog i sigurnog digitalnog okruženja. Čini se da mjere u području solidarnosti i uključenosti te slobode izbora imaju najveći učinak u praksi, za razliku od mjera koje se odnose na sigurnost, zaštitu i jačanje položaja te održivost.

**Preporuke**

- **VHCN/FTTP**: olakšati uvođenje infrastrukture uklanjanjem administrativnih prepreka i podupiranjem suradnje među dionicima, posebno za uvođenje svjetlovodnih mreža.
- **MSP-ovi**: nastaviti nadopunjavati postojeće mjere namijenjene MSP-ovima (npr. europski centri za digitalne inovacije, Digitrans), proširiti njihova područja primjene i skupine korisnika te osigurati kontinuiranu srednjoročnu i dugoročnu potporu.
- **Umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku i analitika podataka**: ubrzati provedbu planiranih mjera te pritom dati prioritet rješenjima kojima se ograničava administrativno opterećenje i osigurava transparentnost. Konkretnije, nastaviti podupirati uvođenje umjetne inteligencije u svim poduzećima i javnoj upravi, pri čemu bi trebalo ukloniti postojeće informacijske i upravljačke prepreke.
- **Osnovne digitalne vještine**: nastaviti provoditi postojeće mjere za poboljšanje razine digitalnih vještina svih skupina stanovništva, pri čemu bi trebalo osigurati da je sve nastavno osoblje odgovarajuće osposobljeno, posebno nastavnici informatike i matematike.

[1] Udio dodijeljenih financijskih sredstava kojima se doprinosi digitalnim ciljevima izračunan je na temelju Priloga VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Posljednji put ažurirano: 16. svibnja 2025.

[2] Taj iznos uključuje sva ulaganja koja su u programskom razdoblju kohezijske politike 2021. – 2027. posebno namijenjena digitalnoj transformaciji ili joj znatno doprinose. Izvor financiranja su Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond plus i Fond za pravednu tranziciju.

[3] Akcelerator dobrih praksi (BPA) platforma je koja državama članicama omogućuje razmjenu uspješnih mjera i poteškoća na koje nailaze u nastojanjima da ostvare svoje ciljeve digitalnog desetljeća. Primjeri dobre prakse dostupni su državama članicama u repozitoriju Akceleratora dobrih praksi i predstavljaju se na redovitim radionicama čije se teme trenutačno odnose na tri tematska klastera: digitalne vještine, zelenu informacijsku tehnologiju i uvođenje digitalnih tehnologija.

# Slovačka

- **Kibernetička sigurnost**: nastaviti kontinuirano raditi na jačanju kibernetičke sigurnosti te omogućiti odgovarajućim tijelima da provode hitne i nužne mjere za ublažavanje utvrđenih prijetnji ili nedostataka.
- **Digitalne javne usluge:** povećati transparentnost i dostupnost digitalnih javnih usluga, posebno za prekogranične korisnike, među ostalim poboljšanjem prilagođenosti korisnicima, funkcionalnosti i prihvaćanja mobilne aplikacije za elektroničku identifikaciju i aplikacije *Slovensko v Mobile*.
- **Jednorozi**: proširiti postojeće mjere usmjerene na potporu rastu *scale-up* i *start-up* poduzeća koja potiču inovacije i ulažu u tehnologije u nastajanju.
- **Stručnjaci za IKT**: pobrinuti se da su studiji u području IKT-a dovoljno dostupni i da ih se promiče te da su u skladu s potrebama tržišta rada, a radnicima pružiti mogućnosti za pristup programima cjeloživotnog učenja i prekvalifikacije/usavršavanja u tom području.
- **Zeleni IKT**: razviti dosljedan pristup povezivanju digitalne i zelene tranzicije.